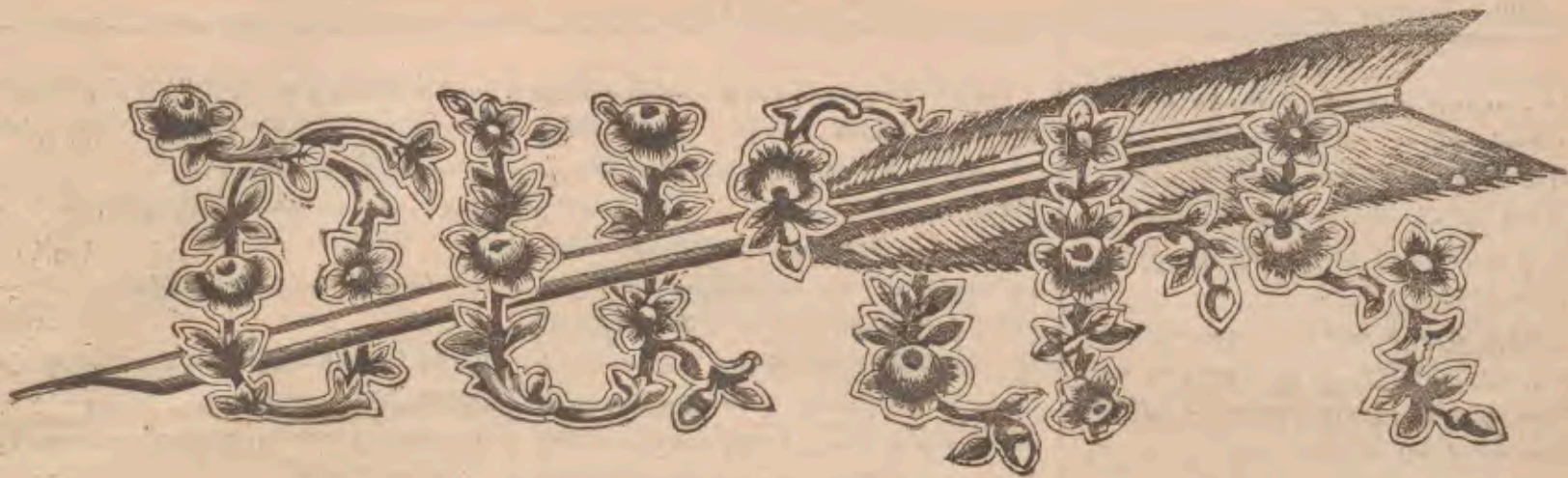

40 ՓԱՐԱ

ՀԱՆԴԵՍ
ԱԶԳԱՅԵՐՆ ԵՒ ԲԱՂԱԲԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ

ԾԱՂԻԿ շաբաթ երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեփար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրո արծաթ: — Վեցամսեայն 50. — Դաւանաց համար 115 դրո:
Վեցամսեայ 60. — Ծանուցման տողը 5 դրշ:

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսենաւէր եւ Տեօփէն Անտոն Սափաեան,
Էսկի Զապրիյի ճատուսի Նշան Լ.Ֆ. Պարպերեանի Տպարանն:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր:

Թ Ի Ի 200 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՄԱՐՏ 22 ԶՈՐԵՓԵՍԱԹԻ

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Մեծ Արմատանցիք եւ Արեւելքի վե-
ճիւղը. — Տէլի ճօրճիտեղանք. — Վրիպակ. —
Քարսիրտճմայրը. — Պիկիր էթի միւստէլէ-
սի. — Ղարիպ պիր սըրրի. — Ասկէ անկէ. —
Նշանաւոր հաւաքածոյճք. — Ալթուն եւ
բանլար. վէ եէրտէն մալ չըգարանլար. —
Չէշմէ մէյտանը ճինայէթի:

ՄԵՄ—ԱՐՄՏԱՆՅԻՔ

Ե Ի

ԱՐԵՒԵԼԻՔԻ ՎՃԻՈՐ

Մեծ-Արմատանցիներն ալ քառասուն
տարին մէյմը ինքզինքնիս ցուցունենք
ըսելով ելան թատրոն մը տուին, օր-
թալըլը ալթ իւսթ ըրին. քրօնիկ ա-
կաններ «չրաւ» և «չրաւ» քրօնիկներով
ղիրենք պատուեցին, բայց իրենք չէ-
քերը չապ կարծելով երեսնին թըթ-
ուեցուցին, պօռացին, կանչեցին, գը-
րեցին և վերջապէս Արեւելք ալ ասոնց
դատաւոր կանգնելով, շաբաթ աւուր
թուով իր վճիւղը արձակեց:

Այս վճիւղը Արմատանցեաց գործին
կուգայ չի գար, մեր գիտնալիք բանը
չէ, բայց ինչ մեղքերնիս պահենք,
եթէ մեզի թողուն նէ, մեր գործին
չառ աղւոր կուգայ ամա, ինչ օգուտ
որ իբի տէլիյէ պիր ուսլու գօյմուչլար
կըսեն:

Ըստ Արեւելքի վճուոյն, յետ այսմ
կրնայ մէկը խենդ ու խելաւ, ափեղ
ցփեղ խելքին եկածը գրչին ծայրով
թուղթի վրայ թափել ու մրտաւ, և
ասոր անոր հարփէնտաղութիւն ընե-
լով արմուտ ըսել, բանջար ըսել . . .
ըսել . . . ըսել . . . ըսել օղլու ըսել,
ամենեւին զարարիկ մը չունի, բաւա-
կան է որ դրիչը «չրաւ» և «չրաւ» ոճով
սահած բլլայ քի, սանկ կարգացողն
ալ կէլ քէփիւմ կէլ ըսելով խելքը պիւս-
պիւթին գրուածքին գեղեցկութեանը
տայ տէ քեօր ըլլալով մէջի քիւփիւր-
ները չը տեսնայ, որովհետեւ ասոնք
պարզապէս անշուքօգուածներ ըլլալով,
իրենց արմէքն ու կարեւորութիւնը
գրական գեղեցկութեանը մէջ է եղեր:
Եւ իհարկէ, Արեւելք, պիւս եւ չաւ. սա
քառասուն տարիէ ի վեր մեր փնտաւած
ու չգտած տրամաբանութիւնը ո՞ր
տեղէն գտար. նստուած սիրես շիտակ
ըսէ, խելացի Դաւիթին տօլապէն չէ
նէ խաղիւղի դպրոցի տնտեսին օտա-
յէն. մի՛ պահեր, շիտակ ըսէ, ապա-
հով ըլլալով որ մենք մարդու բան չենք
ըսեր, բայց ակն յայտնի կերեւայ թէ
դուն ատիկայ վարժարանի տղոց գըղ-
րոցէն գտած ըլլալու եօ, ուստի հիշ
մի կենար, առտու իրիկուն դպրոց
յաճախէ, տղոց գըղրոցները որոնէ,

պէլքի ասանկ ուրիշ նատիտէ տրամա-
բանութիւններ ալ ձեռք անցունես,
անկասկած եղիր որ մենք չըխնդիկ-
ամեն օր ետեւէդ կը ղրկենք. հիմա-
կու հիմայ մենք այս օրէն սկսեալ,
ըստ քո տրամաբանութեան՝ վարան
պիր ըսելով գործի կսկինք, բայց
մեղքը քու ճիտդ, տրտրացողին մէ-
րամը դուն պիտի հասկցնես գիտցած
ըլլաս հա՛ . . .

ՏԵԼԻ ԶՕՐՃԻՆ ՍԵՂԱՆԸ

Մենք նշանաւոր տէլի ճօրճին մե-
ռած ըլլալ կը կարծէինք, բայց մար-
դը ողջ առողջ, խելքը գլուխը առած
իր գործը կը շարունակէ եղեր: Տէլի
ճօրճին վարպետ ատաղձագործ ըլ-
լալը շատերը կը վկայեն: Անցեալները
կը յանձնորարեն իրեն որ սեղան մը
չինէ. Տէլի ճօրճի ալ սեղանին համար
պէտք եղած ատաղձները կտրելու հա-
մար շունչը շիտակ Պառնասեան ըն-
րանց գագաթը կառնէ և կսկսի ա-
տաղձ կտրել, բայց ինչպէս կըլլայ
հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով՝
կը գլորի և ֆէսը մէկ կողմ ինք մէկ
կողմ լեռան ստորոտը գտնուող ճա-
հիճներուն մէջ կիյնայ. և որովհետեւ
Տէլի ճօրճին հաստատամիտ մէկն է կը-

սեն, ուստի այս փորձանքէն առանց յուսահատելու ճահիճներէն դուրս կենէն և ան տեղի չալը չըրբընքը ժող-ուելով կը հիւսէ, կը կապէ. կընէ չը-ներ չորս ոտքով սեղան մը կը շինէ կը դնէ օրթան:

Տէլի ճօրճի այս իշկիւղարութեա-նը վրայ այնչափ քէֆը կուգայ որ, փորը անօթի ըլլալը կզգայ և շինած սեղանին վրայ քէֆիկ հաց մը ուտել կը մտադրէ. բայց որովհետեւ իր քո-վը ուտելիք բան մը չկայ եղբր, ուս-տի կսկսի ճահիճներուն և մացառնե-րուն մէջ ուտելիք որոնել:

Այս միջոցին լեռնէն վար կապիկ մ'ալ կը գլորի և ճիշդ Տէլի ճօրճիի քո-վիկը կիյնայ. Տէլի ճօրճի վախէն վեր կը ցատկէ, բայց տեսնելով որ ինկողը քիչ շատ մարդու նմանող կապիկ մ'է, սիրտ կառնէ և կըսէ.

—Անցած ըլլայ Պ. Կապիկ, ատ փորձանքը իմ գլուխս ալ եկաւ. հոգը մընք, փորդ անօթի է նէ ան ըսէ. նայէ ես սեղանը շինեմ օրթան դրեմ եմ. սա ճահիճներէն քիչ շատ ուտե-լիք ալ գտայ, եկո՛ք քիչ հետ աղւոր ճաշ մ'ընենք:

Կապիկն ամենայն շնորհակալու-թեամբ ընդունելով Տէլի ճօրճիի հրաւերը, երկուքը մէկէն կը նստին և իրենց անօթութեան սնդապաշտ սեղանին վրայ ճահճային պուլանըխ ջրոյ յորդահոսուն հեղեղներու տակ խեղդամահ կը զոհեն մի քանի տաս-նեակ ոտքէներ և իրենց ախորժակի ծախիչ բոցն կը լափէ տպա լեզուոր խուրպաղիներ և այլ կարգ մը բաներ զորս՝ ընթերցողացո անօթիներն յիշե-լով՝ հոս յիշել աւելորդ կը համարիմ և ապա երկուքն ալ իրենց բաշանքը կապելու համար գետին ծած ա-տենին, ճահիճներէն ելած գոլորշի-ները թախ խափաներուն մէջը կը մտնայ և այն տոեն Տէլի ճօրճի կըլ-լայ իրօք Խէւէ և խեղճ կապիկն ալ անոր նմանիլ ուղելով ըլլայ անկէ սէ-ճէրէլի:

Ինչ որ է, երբ երկուքն ալ դը-լուխսին վեր կառնեն, ինքզինքնին կը կարծեն Մուսայից որդիք կամ անկ-եալ դիք, որոնց ճակտին վրայ թագ կամ դափնեայ պսակի հետքն ու պէտ-քըն ընդնշմարեն տգէտք ու գրագէտք անգամ:

Ո՛վ, Հոգաբարձուք ամենասուրբ Փրկչեան Հիւանդանոցի, յիմարանոցը քակելու և թիմարխանէճին աւարա ընելու ատե՞նը գտաք, թող տուէք տա մարդուն եախան որ զէնծիրը մէջ-քը՝ սանկ մէյ մը օրթալըսը խօլաչան ընէ, և իրենց ներշնչումով, Ովկէա-նին կիսափուլ թումբերը խորտակող և անոր լուսապարար կամ ճիտաւարար ու բարերար կամ հօգալարար ալեօք հասարակ մահկանացուաց մոռային կոշտ ու խոպան (կեցցէ՛ նրբութիւն, Արե-ւելքին ականջը խօսի) միտքերը ոռո-գող տարօրինակ և աճալ աճայիպ բախուկ մահկանացուները զէնծիրը ան-ցունելուն պէս ձեղի բէշքէշ բերէ որ քիչ մ'ալ դուք էլլէնմիշ ըլլաք:

Մեր Տէլի ճօրճին ու կապիկը այս-պէս ցնորած, փորերնին ալ կշտացած, այնչափ քէֆէրնին կուգայ որ սեղան մեղան ալթ իւսթ ընե՛նուն պէս մէկ մէկ սօփա կառնեն ձեռքերնին և քիչ մ'ալ աչքերնին խապարմիշ ըլլալուն, դէմ առ դէմ կը նստին և կսկսին հը-նօրեայ աշուխներու պէս երգել և ա-սել.

Ալտը Աչքդ կապիկ

Այն որ կ'ենէ ի հրապարակ իբրեւ

Խենք,

Եւ բռնուած ճիտաւարութեան ի խօլ

Խենք.

Ի՞նչ անուամբ մկրտուի այն ըսէք Դո՛ւս

Որ լրբաբար հոս հոն թափէ մուր ու

Բո՛ւ.

Ատոնց համար յետի գուլէ կայ մի

Վան,

Ուր կեցողաց կը շտկուի խելքն ու

Գանկ.

Ալտը աչքդ Տէլի ճօրճի

Ձեր սէրն, ո՛ր կոյս, հայիս հուլիս և

Կատարեալ ըրաւ դիս Խենք,

Ի վաղուց ես ես էի, բայց ոչ այնչափ,

Կար վերաս Խենք,

Աս ինչ տեսակ մարդ է տէրի մի ծի-

ծաղիք վրաս Դո՛ւս,

Ձար սահաթ է պազի կուգայ, բերնէս

Վազէ շողիկ Բո՛ւ,

Ձի երբ լսեմ օրտէկներու սուր ձայ-

ներն վանք, վանք, վանք,

Ձիզերս գրգռի, սիրտս խառնակի,

արիւնս ելլէ դէպ ի Գանկ,

Էյ ափերիմ Տէլի ճօրճի, ես աս-

խըտար վարպետ ըլլալդ չիտէի, կը

գոչէ կապիկը և, կառաջարկէ որ շա-

րունակեն երգերնին. Տէլի ճօրճի կըն-դունի, ու կապիկ կառնէ սաղը էլինէ,

պագալըմ նէ՞ տէտի.

Երբ կը տեսնես փողոցաց մէջ մի

Կապիկ,

Որ մօտայի հագած պօնժուռ ու շա-

Կէ.

Կը ջախջախէ ամէն կողմ ու զերդ Վա-

Բո՛ւսէ,

Կը տնկուի հոն ուր տեսնէ մերկ սը-

Բո՛ւսէ.

Գիտէ՞ք թէ նա, որ թեւ խայթէ զինչ

Կէծակ,

Կուտ մ'իսկ չունի, զի գրպանին տակն

է Ժակ.

Կարդը կուգայ Տէլի ճօրճիին, բայց

խեղճին լէպէթը բռնած ըլլալուն չը

կրնար պատասխանել, որովհետեւ ե-

րեւակայութիւնը խանգարելով վոս-

փորէն միջերկրականի հեշտաւէտ ջու-

րերը կը թռի և անկէ Սիւէղի ջրանց-

քէն, իր խելքովը կը ճեղքէ կարմիր

ծովու մեղկ ալիքն, և կըհասնի. . .

Թիմարխանէին դուռը. . . և հոն ին-

քզինքը իշու գլխու մը չարբմիշ ընե-

լուն պէս, քիչ կը մնայ որ կտոր կտոր

ըլլայ, եթէ իր բարեկամներէն մի

քանին օգնութեան չը հասնին իրեն.

Կերեւայ թէ ասոնք ալ քիչ մը ան

ճուրէն էն եղեր որ նորէն խօսք մէկ

ընելով աչքութեան ելեր են. եղաւ

ըլլալիք պարէ քիչ մ'ալ ասոնք մտիկ

ընենք, նայինք ինչ պիտի ըսեն:

(Գաւ անգամ)

Վ Ր Ի Պ Ա Կ

Շաբաթ աւուր Ծաղիկի առաջին երես, 3-րդ սիւնակ 7-րդ տողի վերջին «արժանները» բառը, «արժուտները» պիտի կարդացուի:

ՔԱՐՍԻՐՏ ՄԱՅՐԸ

(Շար 199 թիւէն եւ վերջ)

Թշուա՛ւ մանուկներ, հիմակ բո-ւրօրվին անօք և անպաշտպան կը մը-նային: Իրենց վառարանին քովէն մէ-կը պակսած էր. կարեւոր մէկը: Հայ-րիկն էր այն, որ գացած էր որդին կեր և հողին ընկեր լինելու: Ա՛հ, որ-քան դժուարին էր տոկալ այսպիսի դառն կացութեան մը. որքան կսկը-

ծելի էր կորուստն մարդու մը, որ իրենց տան նահապետն էր, հացերնին կը բերէր, արցունքնին կը սրբէր, եւ այսպիսի մարդ մը կ'երթար ցուրտ քարին տակ թաղուելու, երկինք միակ ապաւէն թողլով իր տարաբախտ ընտանեաց:

Գաղափար մը տուաւ համար Մարտիրոսի լքած տնակին վրայ, կը բաւէ ըսել թէ օրերով արցունքն անպակաս եղաւ իրենց աչերուն մէջէն: Աստղիկ, որ դեռ տեղեկութիւն չունէր մահուան վրայ, բոլորովին կորսնցուցած էր իր մանկական տիօց զուարթութիւնն ու բնաղդամաւ իմն կուլար ու կը վայէր, յորմէ հետէ անկենդան տեսած էր իր հայրիկը, ծովափան աւազներուն վրայ, իր ողորմուկ ձայնը, իր սրտմաշուկ հաւաչանքները մելամաղձիկ տպաւորութիւն մը կը ձգէին մարդուս վրայ:

Յաճախ իր մայրը կը հարցնէր թէ ո՞ր է հայրիկը: Անմեղ մանուկը, պահ մը կը կենար մտածկոտ, մտքը ճակտին վրայ կը դնէր, մայրիկին արցունքոտ աչերուն կը նայէր և երկնային պարզութեամբ մը, երկինքը ցոյց կուտար, իբր պերճախօս պատասխան:

Հապա Սիրանուշ, հապա Տրդատ, կարելի չէ բացատրել ասոնց զգացած ցանն ու մորմոքը: Մարգարտի հատիկներ, միշտ կը կաթկթէին իրենց վարդայտերուն վրայ և կը յիշեցնէին լեռան վայրի ծաղիկներն, որոց տերեւներուն վրայ կը հանգչի արշալոյսի ցոլացիկ մէկ արտօսը...

Վերջապէս, Մարտիրոսի կիներ հիւանդացաւ, և նոթութիւնն ու ցաւերն ոսկորէ պարկ մը դարձուցած էին զայն: Իր անկողնոյն մէջ տարածուած, հէք կիներ անքան թեթեւ ծաղրեր կը թողուր վերմակին վրայ, որ առաջին նայուածքով կարելի չէր ըլլար հասկընալ մարդու մը ներկայութիւնը: Տունը բոլորովին մանկանց մնացած էր հիմակ, բայց ինչ կրնային ընել անոնք այն ողորմ վիճակին, յոր մատնուած էին և որուն Մարտիրոս իր կեանքը զոհած էր: Փոքրիկն Սիրանուշ իր մօրկան հիւանդութիւնը տեսնելով, դիւցազնական դաղափար մը յղացած էր. յաճախ լսած էր իր հօր բերնէն, թէ մեծ մայր մը ունէին, թէ ԳԱՐՍԻՐՏ կին մըն էր այն և թէ թաղին միւս

կողմը կը բնակէր. ու կը յիշէր նաեւ որ անգամ մը երբ Մարտիրոսի հետ կ'անցնէին անոր տան առջեւէն, իր հայրը ցոյց տուած էր զայն, ըսելով. — ահաւասիկ մեծ մօրդ տունը:

Ուստի մտածեց զիմով մը ընել իր մեծ մօր մօտ, ու պարզելով իրենց վիճակն ու չքաւորութիւնը, կակղել նորա սիրտն, հաց ճարել իր հիւանդ մայրիկին և անօթի եղբայրներուն համար:

Յուրորդ դեռ կը տիրապետէր: Ձիւնն առատօրէն կը տեղար, Հեռուն, հորիզոնը ձիւնալից մշուշներով ծածկուած էր: Իրիկուն ժամը տառն և մէկը հնչեց հեռաւոր ժամացոյցի մը խորհրդաւոր ձայնն, որ, բանաստեղծական տխուր յանկերգի մը պէս, Մարտիրոսի տնակին անկիւններն արձագանգեց: Չարաճճի տղաքներ դըպրոցէն կ'արձակուէին և խոշոր աղաղակներ բառնալով զիրար կը հալածէին, երբոր Սիրանուշ, գլուխը սեւ լալակ մը առած, պատառուն ամաղոնակ մը հագած, գաղտագողի դուրս ելաւ դռնէն և շտկուեցաւ դէպ ի թաղին միւս կողմն, ուր կը բնակէր մեծ մայրիկը:

Դիշերն սկսած էր արդէն իր սեւ ստուերաց տակ ծածկել եթերային կամարը: Կուտակուած ձիւնն ալ ճամբայները վտանգաւոր կ'ընծայէր: Սիրանուշ, որ կտրիճ աղջիկ մըն էր և որ, առաջին անգամ ըլլալով, մինակ դուրս կ'ելնէր, շատ նեղութիւն քաշեց ճամբան գտնելու համար, փողոցներուն ոլոր մօլոր շրջանները մէկ քանի անգամ կատարեց, ժամ մը շարունակ թափառեցաւ, ու երբ հասաւ տիկին Եղիսաբեթի դռանն առջեւ, ուժերը սպառեցան, սառած անդամները դողդոջել սկսան, գլխու պտոյտ մը ունեցաւ, աչերը չփոթ իմն տեսնել սկսան առարկայները. ցուրտը մինչեւ ոսկորները թափանցած էր այդ ցաւատանջ աղջկան, որ վայրկեան մը յետոյ, յաւիտենական հրաժեշտ կուտար իր մօրկան, իր եղբարց և իր տնակին ու կ'երթար իր հայրիկին քով միանալու:

Հետեւեալ առաւօտուն, երբ պառաւ կինը պատուհանին փեղկերը բացաւ, իր աչերը, հաստ ու խոշոր ակնոցին տակէն, նշմարեցին սեւ ու

փոքրիկ զանգուած մը, որ ձիւնապատ սալայատակին վրայ, փռուած էր անշարժ: Վար ծռեցաւ, սոսկումէ աւելի սարսուռ մը զգաց. վեր վերցուց իր թոռան սառուցիկ ու անշունչ դիակը, որ այտերուն վրայ դեռ կը կենար մահամերձիկ կուտի մը յետին նուազուն ժպիտը...

Դ

Մէկ քանի օր յետոյ այս լուրը տարածուած էր ամբողջ թաղին մէջ: Սիրանուշի մայրն, որ արդէն մահուան ստուերաց մէջ կ'որորուէր, այս սոսկալի գուժը լսելով, մահաբեր տենդ մը ունեցած էր ու, երկու օր յետոյ, ցուրտ մարմինն եւեթ գտնուած էր իր անկողնոյն մէջ: Այդ թուականէն ըսկսեալ, տիկին Եղիսաբեթ ամեն կողմէ թշնամանիկ բառեր լսելով, փակուեցաւ մնաց իր տան չորս պատերուն մէջ, իր զաւկէն հեռու, իր թոռնեւրէն հեռու և միմիայն իր ոսկիներուն մէջտեղ: Ամեն ոք ԳԱՐՍԻՐՏ ՄԱՅՐԸ կը մականուանէին զինք, որ իրաւամբ արժանացած էր այս անուան:

Բայց այս մէնութիւնն, որ զինք բոլորովին հալեցուց, երկարատեւ չեղաւ: Առաւօտ մը դրացուհիք, մէկ քանի օրերէ ի վեր տեսած չըլլալով զայն, մտան անոր սենեակն, և մեռած գտան զտիկին Եղիսաբեթ, որ, իր սեւ դգակով, խոշոր ակնոցով, կը մնար անկենդան բազմոցին մէկ անկիւնը, իր ճակտին խորշումներուն մէջ դեռ ագահութիւն կը կարգացուէր և իր ձեւներուն մէջ բռնած կը սեղմէր կշտաւէ տոպրակ մը, յորում ոսկւոյ անթիւ քանակութիւն մը կար:

Քանի մը երեւելի անձանց միջնորդութեամբ, այս ոսկիներն, որք պառաւ կնոջ ժառանգութեան արդիւնքն էին, թաղին եկեղեցւոյն յանձնուեցան: Ասոնց առկոսով կ'ուպրին ցարդ Տրդատն ու Աստղիկ, վերջին շառաւիղներն Մարտիրոսի տան երբեմնի փաղփուն արեւուն:

Աւստիկ պատմութիւնն և աւասիկ հէք Սիրանուշի կենաց դաճն վերջաւորութիւնը: Այս պատճառաւ ձիւնը չեմ սիրեր և չի պիտի սիրեմ յաւիտեան:

ԳԵՈՐԳ Կ. ՍԻՄԵՅՇԵԱՆ

ՊԵԿԻՐ ԷԹԻ Մ Ի Ի Ք Ա Տ Ե Լ Ե Ս Ի

Պեկիր էթի եկեմէսի հագգընտա կաղէթալարտա պահալար կէօրիւմէսի եկեմի պիր շէյ տէյիլ տիր . պիր վա- գըթտան պէրու գօեռուն , ուղըր , տօ- մուզ , թավշան , կէյիկ , թավուզ , էօր- տէք , դազ , հինտի վէ օն թանէսի ան- ճագ պիր ատամ տօեօրուր ուֆագ- գուշարա գատար վէ սայիր պին թիւրյիւ հայվանլար ինտանն եկեմի- նէ քեաֆի օլմաեօր կիպի , զէվալլը պէյկիրին բէշինէ տիւշիւս անըտաբա- րալաեդ եկեմէք իշին մէճիսլէր թէշ- քիլ , նութըլար իրատ վէ կաղէթա- լարտա տէրճ իլէ ահալիյի գանտըր- մաեա սայ վէ զայրէթ օլունմագտտ տըր . հաթթա կէշէն կիւն կաղէթա- նըն պիրինտէ նէշր օլունան պէկիր է- թի եկեմէսինէ տայիր եկեմի պիր հա- վատիս . իքի մատմազէլ պէյնինտէ ա- թիտէքի միւճատէլէյէ սէպէպէյէթ վէրմիշ տիր :

Գըզգարտաշ , տուլտուն մը , պէ- կիր էթի չօգ ֆայտալը , չօգ նէգէթի իմիշ , պունտան սօնբա ֆրանսըլլար պէկիր էթի եկեմէքլէր իմիշ :

— Հայտէ կիթ խեզ , կէնէ պէթ լազըրտըլար էթմէ , հիշ կիւզէլ դը- վըրճրգ վէ սըլըր էթի պըրագըլըրտա քայլը կիպի պէկիր էթի եկեմի մի :

— Քա էօյլէ ամա , հէր մէնշուր ա- գըլըր ատամլար պէկիր էթի տահա է- յի տահա չէշինիլ տիր տէմիլլէր , եա- լան սէօյլէեկէք տէյիլլէր ա :

— Աման , ուրուսուսուզ լազըր- տըլար , օնու սէօյլէյէն սէնի ալտաթ- մըլ :

— Քա եօգ , տիւն ախլամ կաղէ- թատա օգուտուլար ամա , էրմէնիճէ իտի տէ բէք աննայամտըմ :

— Տէմէք կաղէթատա եաղմըլար հա , աման սուս օլ , լազըրտըլար պի- լէ սէճիրէլի եիւրէյիմի պուլանտըրտը , նա՛սըլտա եաղարլար :

— Էյ , նէ՛ գառարը վար , եաղմա ըլա , պիզտէ եէմիշ օլմատըգ ա :

— Ճանըմ , պաշգա լաֆըն եօգ . իշթէ ֆէնա օլուեօրում , կէօրմէյօր- մըսըն :

— Քա սէն սահիհ խենդ իմիշին . պիր թագըմ աճալ աճայիպ հայվան- լարըն քէմիքլէրինտէն եաղմըլը պա-

նէլալարը , կօպճալարը թա կէօքսիւ- նին իւղէրինտէ , պէլլի պէլլիսիկ հայ- վանլարըն թիւլլէր նտէն եաղմըլը գուճալարտան ֆիսթանլար եաղմ օրրթընտա վէ եըրթընճ ճանալար կի- պի գուշարըն թիւլլէրինի պաշնտա թաշըեօրսընտա իյրէնմէեօրսըն , թէ- միդ բաք հայվանըն լաֆընտա՛ն մը իյ- րէնիեօրսըն :

— Սէնտէ լազըրտը պուլմատըն էտէճէք , պաք նէ պիշիմիկ լաֆլար էտէրսին , հէմ օնլար թէմիզլէնմիշ , պօեալանմըլ , նէտէն նէ օլուտղու պէլ- լիսիկ շէյլէր . կէօղիւմիկ կէօրմէ՛գ եա , վարսըն նէ օլուրտա օլտուն . օն- լարը եկեմէեօրմըլ ա :

— Քա պէկիր էթիւնի տէ եէտիին եօգ , եալընըլ լաֆըն էտիեօրք տա եիւրէյիմ պուլանտը տէեօրսըն , օ մէն- շօր նազիք ատամլար նա՛սըլ եէօրլար :

— Սէն օնլարըն մէնշուր վէ նա- զիք ատամլար օլուտղունա նէ պա- գարսըն , պէսպէլլի միտէլէրի չէօրլիւք քիւֆէսի իմիշ :

Ղ Ա Ր Ի Պ Պ Ի Ր Ս Ը Ր Ր

Ե Ա Խ Օ Տ

ՏԻՎԱՆԵՆԻՆ ՍԸՐՐԸ

Էթմէքճի գատըն , Բարիկ Ֆաճիա- լարը , Քէտի կէօղիւ վէ ճինայէթ Մահ- սուլու նամ մէշհուր բոմանլարըն նա- շիրի կարապետ էֆէնտի Պիպէրեան , իւշ սէնէտէն պէրու թապ ու նէշր իթմիշ օլուտղու մէղքիւր էրմէնի իւլ հրուֆ վէ թիւրքի իւլ իպարէ բոման- լարըն վագթ ու զէմանըլա նէշր վէ ապօնէլէրինէ թէմիզի վէ պու եիւղ- տէն քէսպի շէօհրէթ իթմիշ օլուտ- ղունտան , պու տէֆա շէօհրէթշուար Անտօն Այիք էֆէնտիսին թէրմէմէսիյ- լէ ՂԱՐԻՊ ՊԻՐ ՍԸՐՐ նամ կայէթ էյ- լէնճէլի բոմանըն թապ ու նէշրինէ պէտ վէ միւպաշէրէթ իթմիշ տիր :

Ապօնէ պէտէլի այտա 5 զրշ . տըր :

ՍԵՐՍԵՐԻ ԵԱՅՈՒՏԻ

Կ. էֆ. Պիպէրեան իշ պու բոմա- նըն նէշրինէ տախի պաշլամըլ օլուպ . եարընտան իթիպարէն բաղար վէ եօր- թու կիւնլէրինտէն մատա հէր կիւն 8 սահիֆէտէն իպարէթ իէսիմի ճիւզ- լէրի 10ար բարաեա սաթըլաճագ տըր : Ապօնէ պէտէլի իսթանպօլ իշին 70 վէ թաշրա իշին 80 ղուրուշ տըր :

Տիկին մը՝ իւր աղջկանը նկատմամբ բարեկամներէն մէկուն չափազանց գո- վետիւք խօսելով կըսէ .

— Իմ աղջիկս ըլլալուն համար չէ որ այսչափ կը գովեմ . վերջապէս կըր- նաք հասկնալ երբոր բսեմ ձեզ թէ ամբողջ իմ բնաւօրութիւններս ու ա- ռաքինութեւններս առած է :

— Հայ Աստուած ողորմի մեռելնե- րուդ հոգուն , ինծի մէրաքէ մը ա- զատեցիր :

— Ի՞նչ մէրաք :

— Ձերէ ես ալ շաշմիշ եղեր մնա- ցեր էի քի , Տիկնոյ առաքինութիւնը ո՞վ առեր է տէյի :

— Բարեկամ , այս գիշեր ուրիշ տեղ մը երթալդ նայէ , չըլլայ որ տուն երթաս :

— Ինչո՞ւ :

— Ինչո՞ւ պիտի ըլլայ , քորդ և կինդ այսօր սաստիկ կուռեցան եթէ այս գիշեր տուն երթաս գլուխդ պի- տի ուռեցնեն :

— Զիրար ծեծեցին :

— Ո՛չ , բայց իրարու չըսելիք խօսք չը մնաց :

— Իրարու տգեղ ըսին :

— Ո՛չ , բայց ուրիշ ամեն բան ըսեն :

— Անանկ է նէ հոգ չէ , անոնք մինչեւ հիմայ հաշտուած ըլլալու են :

Հաղըր ճէվապ պիր ատէմ , պիր գաշ կիւնլէրտէն պէրու էվինտէ մի- սաֆիր գալմագտա օլան ահպապըն- տան պիրի իլէ թաամ էսնասընտա .

— Շու պալըգտան պուեուրունուզ , բէք կիւզէլ բիշմիշ :

— Էվլէթ , բէք կիւզէլ բիշմիշ , օ- նա տէեկէք եօգ , լաքին պիրազ պա- եաթ կիպի :

— Պաեաթ մը , ալընալը տահա իւշ կիւն օլտու :

— Իւշ կիւնլիւք պալըգ թաղէ գա- լըր մը , Էլպէթ պաեաթլանըր :

— Ամա եաբտըն հա , իւշ կիւնտէն պալըգ պաեաթլանսըն , հիշ իշթմէ- տիմ . միսաֆիր մի պու . . . :

Քեօրինն պիրի էվենիր, պիրազ սօնրա ապապլարընտան պիրի քեօրին էվենիր կիտիպ շունտան պունտան գօնուշմագտար իքեն, ահպապը տէր:

— Մաշալլահ, թէպրիք իտէրիմ, գէվէնիզ կիլ կիպի:

— Պէնտէ էօլլէ հիսս իտիեօրըմ:

— Նէսինտէն:

— Տիքէնլէրինտէն:

* * *

— Ախ պիրատէր, շու հէրիֆտէն պիր թիւլիւ խըրսըմը ալամայօրոււմ. նէ՞ եաբայըմ քի շու էօլլիպ կիտէնէ գատար ֆիքրինտէն չըգարմասըն:

— Ատամ, օտա տիւշիւնէճէք պիր շէյ մի, ուճունու օրթասընը պուլ, օրթանճա գըզընը պաշընա չըգար, իշթէ օ վագըթ էլլի սէնէլիք էօճիւնիւ ալմըշ օլուրսուն:

* * *

Տօլանտըրճընն պիրի, «պէն շէյլէ ալթուն եաբարըմ, պէօլլէ եաբարըմ տէյիպ, պիր տիկէրինի տօլանտըրմանտ չալըշմագտա իքեն, օ պիրի հէման ճէպինտէն պէօլլիւճէք պօշ պիր թօրպա չըգարըպ տօլանտըրըճըյա վէրիբ:

— Պու թօրպայը նէյէ՞ պանա վէրիյօրսըն:

— Եաբաճագ. ալթունլարընը իշինէ տօլտուրասըն տէյի:

* * *

Պիր բէտէր քէնտի օղլունա

— Օղլում, հայվանլար իշինտէ էն զիեատէ ինսանը սէվէն հանկըսը տըր:

— Եիւլիկ:

* * *

Ռամիկ ժողովուրդը արարած մ'է, զոր Պիւֆօն իր քնակն պարսիւնէն մէջ չէ դասակարգած: Ամեն կլիմայի, ամեն երկրի և ամեն բարքի ռամիկ ժողովուրդը տարբեր պայմաններու մէջ կը գտնուին, զոր օրինակ

Լոնտրայի մէջ ռամիկը կը յօրանջէ:

Նաբօլիի մէջ կը քնանայ:

Հուլիսի մէջ կ'աղօթէ:

Լիվոռնի մէջ կը ծախէ:

Մատրիտի մէջ կը ծխէ:

Տըպլինի մէջ կը մուրայ:

Էտիմպուրիի մէջ կ'երազէ:

Մարսիլիոյ մէջ կ'երգէ:

Լիօնի մէջ կը վազվզէ:

Մանչէսթէրի մէջ կը քալէ:

Էքսի մէջ կը կարգայ:

Ժէնի մէջ կը խնդայ:

Թուլօնի մէջ կը թիավարէ:

Լիմաի մէջ կը քրտնի:

Բեթերսպուրկի մէջ ցուրտէն կը դուրայ:

Բարիզի մէջ կը շատախօսէ:

Պոլսոյ մէջ կ'աշխատի:

ՆՇԱՆԱԻՈՐ ՀԱՒԱՔԱԾՈՅԲ

Նաւապետ մը պարտի լինիլ երկաթէ մարդ մը վտանգին առջեւ և կանացի սիրտ մը գթութեան առջեւ:

Լամարշէն

Լուսթիւնը միակ լեզուն է մարդոյն այն ատեն երբ զգացածն իւր տրպաւորութեանց սովորական սահմանէն դուրս կ'ելնէ:

Լամարշէն

Կան հրատոյզի հոգմեր որք մարդուն հոգւոյն վրայէն կանցնին և կը ցամաքեցուցանեն զայն: Աղօթքն այն ցօղն է որ կը զովացնէ զայն:

Լամարշէն

Ծովուն նման, մարդկային դէմքն կընկղմէ և կը պահէ իւր մէջ բազում գաղտնիքներ: Հազիւ խորշում կըյայտանէ վարժ աչաց թէ օր մը անդ նաւակովիւն մը տեղի ունեցած է:

Ժէւլ Բլաւաշ

Այն չորս որմերն որք կը տեսնեն միշտ մեր սիրելի, աշխատին, աղօթելն և յուսալն, միշտ պալատի մը որմերն են նոքա:

Ժէւլ Սանթո

Բնութիւնն հանճարոյն հետ յաւիտենական դաշինքով մը միացած է: Ձոր ինչ հանճարն կը խոստանայ, բընութիւնը միշտ կը մատակարարէ զայն:

Շէլլէ

Յոյսն աստղ մ'է որ կը ծագի երբ պառկինք, բժիշկ մը՝ որ միշտ հիւանդութենէն վերջ կը հասնի:

Փէլէպպոյ Տը

Բանաստեղծներն իրենց դարուն դեպքանքներն են ապագային քով:

Վալէ

(Թարգմ.)

Մ. Գ. ՄՕՁԵԱՆ

ԵՐՏԵՆ ՄԱՆ ՉԳԱՐԱՆ

Վ. Է

ԱԼԹՈՒՆ ԵՄԲԱՆԼԱՐ

199 ընդ Նիւ-Իթէ-Դէ-Կալէ

— Հասան ազա, աղղընտաքի ալթունու վէր, տէտի, պէնտէ վէրտիմ, պատէհու պու ալթունու եարըն պիր սարաֆա կէօթէրտիքտէն սօնրա, պիղի Պայաղիտտէ թրամվայ մէվղիինտէքի դահվէտէ պուլ, տէյիպ կիթտիւլէր:

Պէնտէ իրթէսի կիւնիւ ալթունու Ուն դաբանընտաքի սարաֆ Օհան ազայա կէօթէրտիմ, Օհան ազա պու բարա անթիպա տըր, գըրգ իւշ զուրուշ իտէր, տէտի. պէնտէ ֆիրուլթիթմէյէրէք Պայաղիտտէ թարիֆ իթտիքէրի գահվէխանէտէ քէնտիլէրինէ վէրտիմ. օրատա Հաճի Ալի էլիմտէն թուլթարագ, Ագ սարայ վալիտէ ճաւիի շէրէֆինէ գատար կիթտիք. օրատա Հաճի Ալի էլիմտէն թուլթարագ Հաճի Ահմէտէ պիր սէօզ սէօլլէտի. Հաճի Ահմէտ գալտըրըմըն գարշու ճիհէթինէ կէշմէքէ, Հաճի Ալի պէնի մէզքիւր ճամիի շէրիֆին թէնհա պիր մահալինէ կէօթիւրէրէք տէտի:

— Պիզէ պէշի պիր եէրտէ իքի ալթունուն լիւզումի վար, պու ալթունլարը վէրիբ իսէնիզ, խանտա պուլոււնան օտատաքի սանտըլարըն իշինէ գօեուպ, կէօրտիւկիւն ալթունլարը թագսիմ իտէճէկիզ:

— Արգատաշըմա օօրաեւմ տա սօնրա վէրիբիմ:

— Էօլլէ իսէ սիզ պիզտէն եինէ գօրգտու, սիզ խիւտամը պիլմէօր. կիյինմիշ կէօմլէքլէրինիզի վէրինտէ օգուեայըմ խիւտամտան գօրգմաեասընըզ:

Պունուն իւզէրինէ պիրազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա տէտիմ:

— Մատէմ քի օ ալթունլարը թագսիմ իտէճէյիզ, պիզտէ պէշի պիր եէրտէ ալթունլարը հաղըր իտէրիզ, ախամա կէլինիզ տէտիք:

Ագշամա կէլտի, կէօմլէքլէրի վէրտիք. եինէ պազը շէյլէր տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, քէնտիսինէ պիզպու շէյլէրտէն վազ կէշտիք, պիզիմ շիմտիյէ գատար սիզէ վէրմիշ օլտու:

ղումուզ բարալարը վերինից տեղիք՝ պունա միւթեգը պ թիւթսիւ եագ-տը, եինէ զիննիմիւ տեօնտիւ պատէ-հու Բարմագ գարուտա խաչիկին գահ-վէսինտէ եարըն պիզի պուլունուզ տէ-տի. ֆերտասը կիւնիւ քէնտիսինի Բար-մագ գարուտաքի մէզքիւր գահվէտէ պուլունուզումուզտա, տէտի քի

—Հիւ պիր եէրինտէ սիւհաստան մատառ րէնկէ մէյեալ օլմաեան պիր գօչուն սիւրաթը լիւզումու վար տըր. պու գօչուն ալմաղ իսէնիւ պու գատար գահմէթ չէքիպ մէյտանա կէթ իրմիշ օլտուղումուզ տէֆինէլէր եանար տի-մէսի իւզէրինէ Ծաթիհէ կիտէրէք, տէտիկի կիպի պիր գօչ ալտըգ, կէ-թիրտիք, մէզքիւր գահվէտէ քէնտի-սինէ թէսլիւ լիլէտիկիմիւղտէ, պէօլէ պիր գօչըն գանընը տէֆինէեք եաղ-մագ չայեան տըր տէտի օ ֆերտասը կիւնիւ, եինէ պու գահվէտէ պուլուն-տուգ պիզէ տէտի քի.

—Պու կիհէ գօչը քէսիպ, տէֆի-նէնի օտաեա ճէլպ իթտիք, լաքին չիմտի պիզէ. . . եաղըն պիր թասըն լիւզումու վար տըր. պու թաս իլէ ալ-թընլարը թագսիւմ իտէճէեիւ:

Պունուն իւզէրինէ պէն վէ Մէհ-մէտ աղա Պիթ բաղարընա կիթտիք, պիր պոտուրքմտա պիր մուհաճիրտէ էօլէ պիր թաս պուլտուգ, միւշթէ-րի օլտուղումուզտա, մուհաճիր սաթ-մամ ճէվապընը վերտի. պիլ մէհպու-րիեք իւշ կիւնիւկինէ րէհին օլտարագ, սաաթըմը պըրագարագ ալտըգ, կէ-թիրտիք հաճի Ալիեք վերտիք. հաճի Ալի պու էսնատէ պիզտէն Յ մէհիտի-եք իսթէտի վերտիկիմիւղտէ եարըն սա-հաթ տէօրտ պուլունուգտա Պէեաղիտտէ պիզի պուլուն տէտի, իրթէսի կիւնիւ պիզտէ մահալը մէզքիւրէ վարտըգ, վագթըր մուայեէնտէ հաճի Ալի կէլտի եիւղիւմիզէ պագարագ,

—Սիզէ պիր չէյ սէօլէեքէճէք ամ-մա տարըլմաեաճագ—տէտիկինտէ,

Նէ տիր տէեի սօրտուգ. թիւթ-սիւ ալմագ իչին, բարանըն լիւզու-մու օլտուղումուզտա, 7 մէհիտիեք վէ-րիլմէսինի սէօլէտի. պունա մուգա-պիլ պիզտէ 7 մէհիտիեք եօգ տուր տէտիկիմիւղտէ, էօլէ իսէ պէնտէ 2 մէհիտիեք վար տըր, սիզ Յ մէհիտի-եք վէրիւ իսէնիւ թամամ օլուր, վէր-մէզ իսէնիւ տէֆինէ եանար տիեէրէք

ճէվապ վերտի. պիզտէ նաչար չըգա-րըպ Յ մէհիտիեք վերտիք. եարըն սա-հաթ ճտա պուլտա կէօրի. չէլիմտէ-տի. իրթէսի կիւն եինէ մահալը մէզ-քիւրտէ պուլունուզումուզտա,

—Իչինիգտէ պիր մուհաճիր վէ պիր էրմէնի վար. պունլարըն գալպի ֆէ-սատա վարտըղընտան, էմիրէր խա-նընտաքի օտատա սանտըգլարտա կէօր-տիւկիւն լիւալարը, վէ գօչու քէսիպ պիզիւմ էվէ տալէթ իթտիկիմիւղ տէ-ֆինէեք խիւտամ ալըպ, գաֆի քիւֆէ կէօթիւրտի. (թէքար քէլիմէլէրի ու-ղունճա սէօլէեքէք) գաֆի քիւֆէ կէօթիւրտի. տէտի:

Պիզ պունուն իւզէրինէ, պու գա-տար բարա սարֆ էթտիք, քիւլ օլ-տուգ, չիմտի նէ՞ օլաճագ. տէտիկի-միզտէ,

Պունուն իւզէրինէ, հաճի Ալի պահ-սը թէպտիլ իտէրէք, եարըն պուրա-եա կէլինիւղ տէտի. իրթէսի կիւն տէ-տիկի կիպի օրաեա կիթտիկիմիւղտէ, 7 մէհիտիեքէք ալընմը օլան թիւթ-սիւեիւ եագընճա, խիւտամ եըլան իսթէտի տէտի. պիզ.—էյ պու եը-լանը պէօլէ գըշ կիւնիւնտէ նէրէտէն պուլալըմ տէտիկիմիւղտէ, հիտտէթլէ-նէրէք.

—Հայտէ օրատան էչէք. բէք չօգ խամսէ զուրուշ վերտիքտէն սօնրա պուլունուզընը տէտի:

Օ կիւն պէօլէ կէլտի. իրթէսի կիւն եինէ պուլունուզ. հաճի Ալի, սիզ եըլանը պուլալմաեաճագ, ֆագաթ պիզ պուլուր. իզմիտտէ պիր ահպապ վար, անա եաղըպ կէթիրթտիքէճէ-եիւղ, լաքին Յ մէհիտիեք կէօնտէրմէք լաղըմ. տէեիպ, պիզտէն Յ մէհիտիեք ալարագ կիթտի. ֆերտանը կիւն ի-տի եինէ Պաեաղիտտէ չարտագլը գահ-վէտէ օթուրուեօր իտիք. հաճի Ալի վէ Ահմէտ կէլտիլէր, հաճի Ահմէտ պաչընը սալլաեարագ, վէ քէլիմէլէրի ուղատարագ.

—Արթըգ իչինիւղ օլտուր, օլտուր, տէֆինէեք ալաճագ, ֆագաթ 10 մէ-հիտիեք իսթէր.—տէեիպ բարաեք ալ-տըլար:

Մապաթ Էսր

ՉԷԾՄԵ ՄԵՅՏԱՆԸ ՃԻՆԱՅԵԹԻ

1 Ի Ն Ճ Ի Մ Ո Ի Հ Ա Ք Է Մ Է

(197 Ինճի Նէսիւրէն պաշտէ)

Բէիս.—Քիւչիւք Ալի սօնրա տըշա-րը չըգտը՝ մը:

Սանտալը.—Չըգըպ չըգ մատըղընը պիլմէլօրըմ:

—Պաշգա պիր չէյ տոլյմատըն մը:

—Կիհէ սահաթ տօգոլըմը տըն մըլըտը բօլիսլէր կէլտի. ուլգում պի-րաղ աղըրճա օլտուղումուզտան տույա-մատըմ. Տիրան պիր գաչ քէրրէ սէս-լէնտի, պէնտէ ույանտըմ. Տիրան ա-չաղը ինուպ գարուլը աչտը, Ալի րէիս-չէ էօմէր էֆէնտի պէրապէր իտիլէր. քիւչիւք Ալիյի սօրտուլար, պուրատա օլտուղումուզ սէօլէտիք, ուեանտը-տըգ, ալտըլար կէօթիւրտիլէր:

—Բէիս.—Պունուն նիչին չաղըրմըշ-լար:

—Բէֆիգ պէյ.—Արզ իտէլիւմ. սան տալըն Ապտուլլահըն չէհատէթի, Ա-լիյի բօլիսլէրին գահվէտէն չըգաբըպ կէօթիւրտիւքլէրինէ վէ օ աղչամսա-աթ իւշ պուլունուգտա գահվէյէ կէլուպ եաթտըղընա տայիւր տիր. իֆատէլի էվիլէլիյէիտէ պէօլէ տիր:

Ձապթ քեաթիպի.—Իֆատէլի էվ-վէլիյէսինի մույիտ չէհատէթտէ պու-լունտու:

Վագըա կիհէսի քիւչիւք Ալիյի գահը վէտէ տէրտէսթ իտէն բօլիս էօմէ-էֆէնտի իսթիլհատ իտիլտի:

Բէիս.—Իսմինիւղ:

Էօմէր էֆէնտի.—Էօմէր:

—Նէրէլիսին:

—Էնգարէլի:

—Նէրէտէ պուլունուզընը:

—Ղալաթատա Արապ ճամի մէվ-գիինտէ:

—Սիզտէն մէվգինիւղ տալիլինտէ վուգու պուլան պիր ճինայէթ հագ-գընտաքի մալիւմաթընը սօրաճա-ղըգ. տօղրու վէ հաթըրա կէօնիւլէ պագմագսըղըն ճէվապ վէրէճէլինիլէ եէմին իտիլիւղ (եէմին իտիլտի):

—Պիր ճուլմա իրթէսի կիհէսի սա-աթ եէտի պուլունուգ գարարլարընտա շուրատա օթուրան (եուսուֆու կէօս-թէրէրէք) եուսուֆ, գարաղօլսանէյէ գաֆասը եարըլմըշ, վէ վէֆաթ իտէն

Յովհաննէս Թ. Պալքաճեան էֆէնտի
եռազրխանէսի թէքորարէն Պիւսիւք Եէ-
նի խանտա իւթգաթտա 38 նիւմէ.
ըօլու օտաեա նագլ իտէրէք քէմաֆ-
իւս սապրգ հէրնէվի ումուրու թաճ
ըրրլյեէ վէ պիզգաթ իճրայի վէքեա-
լէթի տաալիյեէ վէ միւմէյեղիք,
վէ բուլյեթի մուհասէպէ վէ սայրէի.
լէ իշթիզալ իթմէքտէ տիր:

Եիկիրմի պէշ սէնէտէն միւթէճա-
վուզ տուր քի պուլունմուշ օլտուղու
միւթէլիֆ մէճուրիյեթլէրտէ, վէ
խուսուսի իշլէրտէ քէսպ իթտիկի թէ-
ճարիպի առիտէ սէմէրէսի օյարագ,
թարաֆընա միւրաճաաթ իտէն աաճա-
պը մէսալիհի վէ խուսուսիյէ թէմ-
եիզ վէ իսթինաֆը տալա զըմնտա,
թաշրատան իշ իհալէ իտէն զէվաթը
սուհուլէթի թարիզլէր վէ էմնիյէթ-
պաիշ մուգալէլէրլէ խօշուտ իթմէք-
տէ խուսկինի պէեան իտէրիզ:

ՅՕԹՕԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱՅԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԻԵՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱՔՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիլէրիպիզի մէմուրն զըլմագ,
էսկիտէն պէրու մէսէքիմիզ օլտուղու տմ.
մէնիւ մալիւմիւ տիր: Պու տէֆա էվրօքաւ
նըն էն մէշուր Փապիգալարընտան ճէլզ
իտէրէք, աթըլլիյէմիզի տանաթ մըշ օլտուր-
ղումուղտան, միւրաճաաթ իտէճէք միւշ-
թերիլէր հէր հալաէ մէմուրն պալաճաղա-

տըր: Գալաք հալաաա պիլէ ըէ իմ չէ քի-
լիր: Չօճուղար վէ չօգ տուրմաղա իէհամ-
միւլիւ օլմալարար իշլին, էն սոն իւսիւլտէ
(էնաթաթանէ) եանի միւշթէլլի եօրմագ
սըղըն ըէսիմէր չէթլիլի: Պաւնտան մաաաա
Փօթօկրաֆ իշլին էն մէշուր Փապիգա-
լարտան հէր ճիւն մաքինա վէ լէվաղիմ թ-
վէ էճզա կէթիլթիլթիլալ, է վէն ֆիլիթ-
լէ սաթըլուր:

Միւրաճաաթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրս
վէրլուպ, մէրազըլլի իշլին 180 զրուշա-
պատար մաքինալար ֆիլալթ օլունուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ն Շ Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՃԱՆՖԵՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ԹԹԱՆՊՕԼՏԱՆ. ՉՍՐՇՈՒԻ ԲԷՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԵՍԹԷՆ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ. 7

Իշպու մաղազաաա սիեան վէ բէնիլի ֆիւթանլըզ, ճէհէլ իշի իրէթի զու-
մալարըն էն էյի վէ կիւզէլ ճիւսլէրի, կրօն ֆայլ ֆրանտէ, արմիւր մէրվէյ-
եւզ, սաթէն, լիօն, բէնիլի աթլազ, մանթօլուզ չիշէթի գաաիֆէ, կարիլիք
չըպ լզլու գաաիֆէ, գալէլի ֆիւթանլըզ, վէ իրէթի կրընտան գաաիֆէլի պու-
լունտուղունտան, միւրաճաաթ իտէճէք քեաֆֆէյի բաղպէթլու միւշթերիլէրին
կէրէք էմթաանըն նէֆֆաթէթ վէ զարաֆէթի, վէ կէրէք ֆիւթալարըն էհվէնի-
եթթինէ խշնուտ օլաճաղարը պէեան օլունուր:

Օ Գ Ր Ո Ւ Ա Ս Ա Ն

ԿԱԼԱԹԱ ԵԻԻՔՍԷՔ ԳԱՆՇՐՐԸՍՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ԳԱՐՇԸՍԸ ՆՕ. 94

Պիւլիք ատամ իշլին, թաղըմ էպիտէ
Չաքէթ բանթալօն, Եէլէք 180 զրշ

Չէշիպի բէնլէրտէ սանթրաճը թագաթ
— 120 զրզ

Իրէք վէ հունտան չէթիլ վէ պիշիլի կիւ-
զէլ թաղըմ 170 զրշ

Կիւմիւլի վէ թիւթիւն բէնիլիտէ փա-
լիւ վէ չէթիլ իւն պիշիլի կիւզէլ թա-
ղըմ 200 զրշ

Ֆէվգէլաաէ սիւսիւ չուպուզլու վէ չէ-
թիլ իւն պիշիլի զաեթ կիւզէլ թաղըմ
— 240 զրշ

Պիւլիք ատամ իշլին սիեան չուհա վէ
հա ֆաթնիտէն տաեանաղը վէ կիւզէլ
բարթիւսիւ 120 զրշ

Իշի իրէք, թէրզի պիշիլի, սիւսիւ բէք
կիւզէլ վէ բէք մօտա չուպուզլու բար-
թիւսիւ 220 զրշ

Իշի իրէք, տէվէ թիւթիւ վէ եա թիւ-
թիւն վէ եաթաա էլէթթիլի բէնիլիտէ
զաեթ սիւսիւ պիշիլի չուհաաա բար-
թիւսիւ 220 զրշ

Սիեան ֆաթնէ բէնիլիտէ գաթիլի ի-
ւն զաեթ կիւզէլ չուպուզլու բանթալօն
240 զրշ

Պօնթուր զօնթիլի միւ, սիեան վէ եա
գաթիլ բէնիլիտէ ֆաթնէ, չէթիլէ պի-
շիլի կիւզէլ 200 զրշ

Իրէք Եէլէկ պիշիլի վէ սիւսիւ 50 զրշ

Պիւլիք ատամ իշլին, չուպուզլու գաղ-
միւրաէն իւրթըլմագ բանթալօն 50 զրշ

Տիւղ քուճաաա չուպուզլու բանթալօն
զաեթ պիշիլի վէ կիւզէլ 90 զրշ